

28.6.2

(ודלמא משום דבעינן מצוה מן המובחר) 60a → (אמר רב מזבח שנפגם) 59a

1. מזבח אֲדָמָה תַעֲשֶׂה לִּי וְזָבַחְתָּ עָלָיו אֶת עֹלֹתֶיךָ וְאֶת שְׁלֹמֶיךָ אֶת צֹאנְךָ וְאֶת בְּקָרְךָ בְּכֹל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶזְכִּיר אֶת שְׁמִי אֲבוֹא אֵלֶיךָ וּבְרַכְתִּיךָ: שְׁמוֹת כ:ב
2. בַּיּוֹם הַהוּא קִדַּשׁ הַמִּלֵּךְ אֶת תוֹךְ הַחֲצֵר אֲשֶׁר לִפְנֵי בֵּית ה' כִּי עָשָׂה שָׁם אֶת הָעֹלָה וְאֶת הַמִּנְחָה וְאֶת חֲלָבֵי הַשְּׁלָמִים כִּי מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' קָטַן מִהַכִּיל וְאֶת הָעֹלָה וְאֶת הַמִּנְחָה וְאֶת חֲלָבֵי הַשְּׁלָמִים: מַלְכִים א ח:טז
3. וְיִלְךְ הַמִּלֵּךְ גִּבְעֹנָה לְזָבַח שָׁם כִּי הִיא הַבֵּמָה הַגְּדוֹלָה אֲלֶיךָ עֹלֹת יַעֲלֶה שְׁלָמָה עַל הַמִּזְבֵּחַ הַהוּא: מַלְכִים א ג:ד
4. וְיִזְבַּח שְׁלָמָה אֶת זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר זָבַח לֵה' בְּקָר עֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם אֲלֶיךָ וְצֹאן מֵאָה וְעֲשָׂרִים אֲלֶיךָ וַיִּחַנְכוּ אֶת בֵּית ה' הַמִּלֵּךְ וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: מ"א ח:טז
5. וְעָשִׂיתָ אֶת הַמִּזְבֵּחַ עֲצֵי שִׁטִּים חֲמֵשׁ אַמּוֹת אָרְךָ וְחֲמֵשׁ אַמּוֹת רָחֵב רְבֹעַ יִהְיֶה הַמִּזְבֵּחַ וְשָׁלֹשׁ אַמּוֹת קָמְתוֹ: שְׁמוֹת כו:א
6. וְהָאֲרִיָּאל שְׁתִּים עֶשְׂרֵה אָרְךָ בְּשִׁתִּים עֶשְׂרֵה רָחֵב רְבֹעַ אֶל אַרְבַּעַת רְבָעִיו: יִחְזַקְאֵל מ:טז
7. וְאֶת קַלְעֵי הַחֲצֵר וְאֶת מִסַּךְ פֶּתַח שַׁעַר הַחֲצֵר אֲשֶׁר עַל הַמִּשְׁכָּן וְעַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב וְאֶת מִיתְרֵיהֶם וְאֶת כָּל כְּלֵי עֲבֹדָתָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לָהֶם וְעֲבָדוֹ: בַּמִּדְבָר ד:כו
8. קַלְעִים חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה אֶל הַפֶּתַח עֲמוּדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְאַדְנִיָּהֶם שְׁלֹשָׁה: שְׁמוֹת לח:ד
9. אָרְךָ הַחֲצֵר מֵאָה בְּאַמָּה וְרָחֵב חֲמֵשִׁים בְּחֲמֵשִׁים וְקָמָה חֲמֵשׁ אַמּוֹת שֵׁשׁ מִשְׁזָר וְאַדְנִיָּהֶם נְחֹשֶׁת: שְׁמוֹת כז:יח

I Impact of מזבח on other עבודות:

- a **ד:ב** if it is deficient in any way, any פסול קדשים slaughtered then are פסול (רב forgot the prooftext)
- i **ל:כהנא** heard the הלכה in ישמעאל ר' שם – not slaughtered “atop”, rather, “with” מזבח (when in proper shape)
- b פסול (those slaughtered then and those that are merely הקדש then) are **ד:יוחנן**
- i *Point of disagreement:* whether בעלי חיים are subject to דחוי (can animal be “rejected” while alive)
- ii *Challenge:* **ברייתא** reads – any קדשים from before מזבח was built are פסול
- 1 *Block:* these are דחויין מעיקרא (which isn't דחוי)
 - 2 *Rather:* read “if they were הקדש when מזבח was destroyed”
 - (a) *Block:* 50+ years passed from then until it was rebuilt (c. 536 BCE) – any animals from then were dead
 - 3 *Rather:* read “if they were הקדש when מזבח was disfigured (incidentally)” – proof to יוחנן
 - 4 *Defense:* we've already rejected original read of **ברייתא** – read “נשחטו” instead of “הוקדשו”
 - (a) *Challenge:* if מזבח (פנימי) is uprooted, the קטורת may be burnt in that location
 - (i) *Answer:* if ר' יהודה agrees that for דמים, מזבח itself is needed::רב may agree that חיצון is needed

II Background: v. 2-3 sanctified entire עזרה

- a **ד:יהודה** read literally – entire עזרה has קדושת מזבח → אימורין can be burnt on floor
- b using משה's מזבח (1² מערכה of אמה) – v. 3 1K עולות; yet on his (20² אמות) – 22K – enough room
- i *Rather:* קטן מהכיל is a euphemism for rejection (of old מזבח in favor of new one)
- (a) **ד:יהודה** maintains that משה's מזבח was bigger – the 5 אמות (v. 5) are the radii
 - (i) *Source:* vv. 5-6 (רבוע::רבוע); v. 6 – 12 אמות are radii (per רבועיו)
 - 1 **ד:יוסי** uses רבוע::רבוע to teach that height is 2x length
 - 2 *Challenge (ר' יהודה):* if so, the כהן is standing higher than the walls of the עזרה (צניעות?)
 - a. *Answer:* v. 7 sets us מזבח at 10 אמות high; v. 8 allows for higher walls (קלעים)
 - b. *And:* (v. 5) 5 אמות are from edge of מזבח up; 3 אמות are from edge of סובב and up
 3. *Challenge:* according to יהודה, כהן is seen (3 אמות up+3 אמות of his height; 5 קלעים)
 - a. *Answer:* he can be seen, but the עבודה שבידו isn't seen
 - b. *Note:* “קידש” (v. 2) is reasonable for יהודה – how does ר' יוסי explain it?
 - i. *Answer:* sanctified area to place the מזבח
 - ii *Note:* “קטן” (ibid) is reasonable for ר' יוסי – how does ר' יהודה explain it?
 - 1 *Answer:* means that the מזבח that שלמה built in its stead was (also) too small
 - iii *Point of disagreement:* do we infer מחוץ מזבח) חוץ מחוץ (מזבח) from יחזקאל or כלי מכלי (מזבח)
 - 1 *Note (דבא):* ר' יהודה agrees that the דמים must be placed on מזבח
 - 2 *Per:* his ruling about the “end-of-day” cleanup of פסח
 - (a) *Proof:* if the entire עזרה were valid for דם, זריקת דם, even if spilled – כשר
 - (b) *Rejection:* perhaps it needs to be deliberately thrown/spilled (כח גברא)
 - (i) *However:* this is still a proof – they could have “re-spilled” on the floor → מודה בדמים
 - (ii) *rejection:* perhaps that is only למצוה מן המובחר, but spilling it on the floor would be כשר